

[Breckmann]

syn til, hvordan man anker i visse kritiske sager.

Færøske krigssejlere får hermed sejltiden medregnet for hele krigsperioden fra den 9. april 1940 til den 5. maj 1945. Det er jo en stor forbedring af regeringens oprindelige forslag, hvor lovændringen kun dækkede de sidste knap fire år af krigen, og hvor den undlod at give sejltid for de mest farefulde måneder i begyndelsen af krigen, hvor de færøske både i ubevæbnet tilstand led de største tab og mandskaberne led den største overlast. Det var nemlig i 1940-41, at vi mistede 20 af vores knap 40 skibe i alt.

De andre ændringsforslag, som nu får medhold her i Folketinget og bliver del af loven, er, at formålet med krigssejladens skal have været landing af krigsforsyninger i britisk havn. Det oprindelige krav var, at lasten skulle være landet, at landingen skulle være fuldbragt, hvilket syntes urimeligt for de skibe og de mandskaber, der blev sænket i krigsfarvand under selve sejladens til Storbritannien.

Jeg vil udtrykke en tak til alle medlemmer, der har været medvirkende ved forslagens vedtagelse, en tak til socialministeren og statsministeren for hjælp til forslagens tilblivelse samt til oppositionen og regeringspartierne for den varme støtte hele vejen igennem.

Der var et kritisk punkt omkring anden behandling, hvor overholdelse af beløbsrammen var lidt tvivlsom. Vi havde gerne set som et principielt krav, at det afsatte beløb, der var aftalt mellem forligspartierne, ville kunne holde, at beløbsrammen ikke blev overskredet. Der må jeg minde om landsstyrets store arbejde med at kortlægge det potentielle antal ansøgere. Det har så vist sig at passe godt til det antal, regeringen oprindeligt nævnte, nemlig at der måske bliver et par hundrede folk, der måtte kvalificere sig.

Så vil jeg takke alle de mange medlemmer, der måske enstemmigt vil stemme for loven i dens endelige form. Mange tak.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 123 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Tredje behandling af lovforslag nr. L 24:

Forslag til lov om Ørestaden m.v.

Af finansministeren (Henning Dyremose).

(Fremsat 2/10 91. Første behandling 7/11 91. Betænkning 15/6 92. Anden behandling 17/6 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jes Lunde (SF):

Så står vi igen med et lovforslag, hvor et flertal vil i gang med at ødelægge store naturværdier et af de få steder, hvor københavnernes har frihed til at komme ud i naturen og opleve et varieret dyreliv. Der vil man nu til at bygge nogle luftkasteller.

Det er egentlig svært at forstå, hvorfor man overhovedet kaster sig ud i projektet her. Der findes jo i hundredtusindvis af ledige kvadratmeter til kontorlokaler i København allerede, men alligevel laver man det her mastodontprojekt med Ørestaden, som skal bygges.

Jeg kan godt se, at der er nogle små gevinster i det. Det er en gevinst, at man får en nærbane til Amager, selvfølgelig. Det er noget, vi i SF altid har støttet og arbejdet for, men det kan ikke retfærdiggøre det samlede kompleks, som man nu lægger op til, med de naturværdier, der herigennem går tabt.

For at gøre sagen endnu mere uforståelig er det jo sådan, at der er rejst en fredningssag for dette område, og det er en helt usædvanlig ting, at Folketinget ophøjer sig selv til at gribe ind, når der er en verserende fredningssag for et område.

Vi har lige fået oplyst her til morgen, at der faktisk er afsagt en kendelse; landsdommer Reisz har oplyst, at Fredningsnævnet efter sit møde på Amager Fælled i går har besluttet at gennemføre en fredning af Amager Fælled. Jeg går derfor ud fra, at det flertal, der har været

[Jes Lunde]

bag lovforslaget her, nu er villig til at trække forslaget tilbage i respekt for domstolene.

Vi har en tredeling mellem lovgivende, udøvende og dømmende magt, og jeg føler, at man overskrider denne tredeling groft, hvis man sidder en sådan kendelse overhørig. Jeg er opmærksom på, at der selvfølgelig er ankeligheder til Overfredningsnævnet, men så må man lade sagen vente på det. Man må så tage det af dagsordenen nu og vente på, at fredningssagen bliver afklaret.

Efter SF's opfattelse må man naturligvis respektere en fredning og ændre sit projekt derefter.

Aage Brusgaard (FP):

SF opfordrer flertallet til at trække lovforslaget tilbage. Det er der nok ikke mulighed for at man vil, for så ville de have gjort det ved andenbehandlingen.

Det med fredningen har vi vidst i lang tid, og det ser ud til, at der desværre bliver flertal for at vedtage en Ørestad i dag. Jeg synes, det skal siges klart, at det, der bliver sagt ja til, er at bruge 2,6 mia. kr. i første omgang til at bygge noget på Amager, som sikkert aldrig vil blive bygget, og så til at lægge et banelegeme derude.

Når de grunde, som luftkastellet bygger på, ikke kan sælges, hvem kommer så til at finansiere og forrente de 2,6 mia. kr.? Det gør skatteborgerne, der er faktisk ikke andre til det. Det er også bemærkelsesværdigt, når vi ved, at der er et stort flertal for forslaget vedrørende Københavns Havn, hvor der også er mange grunde og bygninger, der gerne skulle kunne sælges og lejes ud. Dette projekt vil i allerhøjeste grad genere projektet vedrørende Københavns Havn.

Alle investorer har jo vendt tommelfingeren nedad og sagt, at dette er totalt urealistisk, alle investorer; ikke en eneste har sagt, at det er et godt projekt. Borgerne – og det er alle borgere, der har udtalt sig – alle beboerforeninger på Amager har vendt tommelfingeren nedad og sagt: Vi ønsker ikke en ny by på Amager. Det er uforståeligt, at et flertal her i Folketinget vil have en by, som ingen ønsker, ud over de mennesker, der sidder her i Folketinget.

Fremskridtspartiet kom med et forslag om en folkeafstemning. Vi mener faktisk, at det ville være demokratisk at lade borgerne be-

stemme. Det blev totalt afvist. Derfor må jeg sige, at Fremskridtspartiet er dybt bekymret for sådan et flertal, der vil gennemtrumfe et projekt af det her format mod borgernes ønsker og mod, hvad alle investorer siger er fornuftigt. Vi vil stemme klart imod.

Jørgen Estrup (RV):

Der er sagt meget og kan siges meget om dette luftige forslag, om finansministerens Manhattanluftkasteller og om finansministerens manglende vilje til at lukke investorerne ind de næste 5-7 år og dermed altså om den bevilling af milliardklasse, som staten må stå for i den periode. Det synes jeg må fortone sig i dag over for de principielle problemer, som også var stærkt fremtrædende under andenbehandlingen.

Det er jo en principiel sag, når staten først løber fra indgåede forlig og derefter prøver at forhindre borgerne i at bruge de regler, der er, nemlig fredningssagsreglerne. Det er det, der sker; det var det, miljøministeren prøvede at snakke sig uden om med en masse forskellige bortforklaringer forleden dag.

Nu har vi så en helt speciel situation i og med, at der faktisk allerede ligger en kendelse. Vi ved, hvad resultatet vil blive af fredningssagen. Vi ved, at Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet vil få medhold, og det kan jeg jo så lykønske hr. Løvig Simonsen med. Jeg går ud fra, det er en stor dag og en imødekommelse af et ønske hos hr. Løvig Simonsen. Som hr. Jes Lunde allerede har opfordret flertallet til, synes jeg, at man i en sådan situation burde sige: Her stopper vi. Dette er for principielt; vi kan godt se, at vi er gået for langt her. Vi vil ikke bøje lovbestemmelserne på den måde. Vi vil naturligvis som offentlig myndighed respektere borgernes rettigheder.

Jeg tror, det vil være godt for den respekt for offentlige beslutninger, som vi alle sammen har brug for, at man ikke træder mulighederne under fode. Derfor vil jeg som hr. Jes Lunde appellere til flertallet om nu at stoppe.

Jeg synes, at vi har at gøre med en sag, som ikke bare er principiel, men hvor man også må sige, at hastværket er mere forståeligt i lyset af den beslutning, der nu er kommet. Og jeg tror, det hastværk vil påvirke den offentlige stemning i en meget ubehagelig retning.

[Jørgen Estrup]

Derfor synes jeg i og for sig, at det ville være naturligt, om Folketingets flertal nu afbrød behandlingen og tog sagen tilbage i udvalget for at drøfte den nye situation. Og det vil jeg appellere til flertallet om selv at gøre.

Glønborg (KRF):

Jeg fremførte under andenbehandlingen Kristeligt Folkepartis argumenter for at gå imod forslaget, og jeg skal ikke gentage dem, men blot nævne, at et af mine væsentlige argumenter jo i allerhøjeste grad er blevet bestyrket ved den meddelelse om fredningssagen, vi har fået nu. Så jeg synes, det er en meget alvorlig advarsel, der her kommer til dem, som gennemfører dette.

Jeg synes, det er et forkert signal at sende ud i befolkningen, at vi faktisk misbruger den magt, vi har her i Tinget, til at få en behandling, der er anderledes end den, vi henviser borgerne til at få.

Miljøministeren (Per Stig Møller):

Dette her kan blive en gentagelse af andenbehandlingen, og det skulle der jo ikke være grund til ved en tredjebehandling.

Der er jo intet nyt. Jeg forklarede sidste gang, at fredningssagen først blev anlagt, efter at man kendte intentionerne med Ørestadsloven. Derfor kan man spørge, hvem det i virkeligheden er, der prøver at forhindre hvem i at køre videre.

Fredningsdommeren har altså valgt at gøre, som han synes han skal. Det kunne forudses ved andenbehandlingen, hvor jeg jo også her fra Folketingets talerstol nævnte, at der var indkaldt til besigtigelse.

Der er altså intet nyt i det, der er sket, og derfor ser jeg egentlig heller ikke grund til at ændre den procedure, som følges, og som også fremgår af lovforslaget, hvor der står, at verserende sager ophæves.

Det er jo sådan i dansk praksis, at en kendelse ikke er endegyldig, før en klagefrist er udløbet. Det går jeg ud fra at SF og Det Radikale Venstre lægger megen vægt på i alle de andre sager, hvor det har noget at gøre med borgernes muligheder for at klage over trufne beslutninger. Når det drejer sig om lokalplaner, kommuneplaner osv., har SF og Det Radikale Venstre normalt lagt megen vægt på klagefristen. Den udløber altså om fire uger, og

jeg ser altså overhovedet ikke, at der på dette punkt foreligger nogen ændringer i forhold til det, Folketinget vidste.

Jeg kan heller ikke se, at Folketinget kan bindes af, at forvaltningen i 1987 har indgået en aftale. Det ville jo netop betyde det, som hr. Gade var så betænkelig ved sidste gang, nemlig at staten var meget stærkere end folkestyret. Men det kan staten naturligvis ikke være. Folkestyret sidder her, og her kan man beslutte sig til, som man har kunnet i andre arealanvendelseslove, hvad man vil bruge et område til.

For os er der altså intet nyt. Det er stadig væk et værdifuldt område. Det er stadig væk sådan, som hr. Glønborg og jeg var enige om sidste gang, at miljøet er tilgodeset, og at man endda har fået – vil jeg gerne sige til hr. Jes Lunde – bedre muligheder for dyrelivet med den nye løsning, hvor syddelen af Amager nu beskyttes, end man havde før. Derfor synes jeg ikke, vi skal standse den forbedring og standse denne sag. Der er intet nyt for Folketinget i det, der er sket i dag.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Miljøministeren fortsætter den linje af bortforklaringer, som vi oplevede i onsdags. Og jeg kan kun sige til miljøministeren, at det må være mod bedre vidende, for miljøministeren ved jo udmærket godt, at staten er løbet fra en aftale om fredningen, og at der altså her er tale om, at en tidligere miljøminister, hr. Per Stig Møllers forgænger, faktisk har bekræftet, hvilket senere også er blevet bekræftet af den efterfølgende regering, at man stod ved det indgåede forlig. Det, man nu prøver at forhindre, er, at fredningsreglerne kan bruges.

Jeg synes, dette er en principiel sag, og det undrer mig i og for sig, hvis miljøministeren ikke har fået en ordentlig vejledning af sine juridiske rådgivere. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren: Hvad har ministerens juridiske rådgivere sagt om det principielle i denne sag? Er der ro i ministeriet med hensyn til, at man nu på den måde forgriber sig på den dømmende magt – det er jo det, der sker – og kortslutter tredelingens system?

Dernæst vil jeg sige til ministeren, at det da ville være fornuftigt, når man taler om, at der er en verserende sag, og hvis man virkelig vil spille med åbne kort og overholde spilleregler-

[Jørgen Estrup]

ne, at man rent faktisk ventede på en afgørelse i sagen i stedet for nu at bryde ind og ordne det hele med lovgivning.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Miljøministeren har fuldstændig ret i, at en kendelse ikke er endelig, før klagefristen er udløbet. Og det er rigtigt, at det er et princip, som vi går ind for i SF og gerne vil håndhæve. Til gengæld synes vi, at det eneste naturlige er, at man venter stille og roligt på, at klagefristen udløber.

Indtil videre må vi mene, at det ser ud, som om arealet bliver fredet, hvis der ikke er nogen, der klager, eller hvis de ikke får medhold ved Overfredningsnævnet. Derfor er det eneste logiske da at vente på, at klagefristen udløber. Det er da helt hen i vejret, at man på et tidspunkt, hvor der er en sag, som ikke har nået sin endelige afklaring endnu, bare griber ind og gennemfører en lovgivning. Det kan man da ikke.

Derfor vil jeg foreslå, at vi lader sagen gå tilbage til udvalget og afventer, at fredningssagen er afsluttet.

Første næstformand (Torben Lund):

Der er nu af hr. Jes Lunde stillet forslag om, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i udvalget.

Jeg vil give adgang til en særskilt forhandling om det stillede forslag om udvalgsbehandling. Denne forhandling foregår efter reglerne om korte bemærkninger.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget om, at behandlingen af lovforslaget standses, og at det henvises til fornyet udvalgsbehandling,

forkastedes, idet 25 stemte for, 91 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Forhandlingen om lovforslaget genoptoges.

*Forhandling***Jørgen Estrup (RV):**

Ja, man må jo tage afstemningsresultatet til efterretning – sådan er vilkårene. Jeg synes stadig væk, det er besynderligt, at man ikke fra flertallets side opfatter denne sag som værende mere principiel.

Derfor vil jeg gerne gentage mit spørgsmål til miljøministeren, som jeg ikke fik noget svar på før: Har miljøministeren undersøgt de juridiske aspekter af denne sag? Hvilken rådgivning har ministeren fået? Jeg synes, det ville være nyttigt for Folketinget at få at vide præcis, hvad ministerens embedsmænd har sagt.

Miljøministeren (Per Stig Møller):

Ærlig og redelig tror jeg faktisk ikke, der er nogen minister, der tidligere i Folketinget er blevet bedt om at fortælle, hvad hans embedsmænd har sagt til ham. Det er fuldstændig imod folkestyrets og ministeransvarlighedens principper, så det agter jeg sandelig ikke at fortælle hr. Jørgen Estrup.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Ministeren må jo så gøre, som han vil, i første omgang. Jeg konstaterer kun hermed, at ministeren ikke er villig til at oplyse Folketinget om de juridiske aspekter af denne helt principielle sag. Han er tværtimod aldeles ligeglad med, om man her træder gældende retlige principper for nær. Det synes jeg er en pinlig sag.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan forstå, at ministeren ikke vil oplyse om eventuelle betænkeligheder i ministerierne ved denne fremgangsmåde, men så må ministeren vel svare på, hvad han selv agter at foretage sig, hvis Overfredningsnævnet statuerer fredning af området. Hvilken betydning har det for loven? Hvor er vi så henne juridisk set? Har miljøministeren et svar på det, eller er det justitsministeren, der skal svare på det?

Miljøministeren (Per Stig Møller):

Spørgsmålet om retsstillingen er jo også blevet besvaret under andenbehandlingen. Det er en arealanvendelseslov, og som jeg nævnte, er f.eks. Køge Bugt også blevet afgjort ved lov. Så det er en ganske almindelig arealanvendelseslov.

[Miljøministeren]

Der står også i lovforslaget, at verserende sager ophæves. Jeg har tidligere fortalt, at juridisk er en verserende sag verserende, indtil klagefristen er udløbet, og det står også i lovforslaget, som træder i kraft 1. juli.

Retsstillingen er således krystalklar, og jeg kan ikke se, der skulle være noget som helst luskeri i forbindelse med det juridiske eller retlige, som SF og Det Radikale Venstre prøver at gøre gældende her. Det står i lovforslaget. Det er arealanvendelsen, der reguleres; de naturlige beskyttelser i forbindelse med naturfredningsloven opretholdes. Der er intet juridisk skjult, og jeg ved ikke, hvad det er for et maskepi, man prøver at forestille sig der skulle laves her.

Jeg ønsker ikke at stå her og diskutere de forskellige råd, man får i ministeriet, men jeg er fuldstændig tryk ved det juridiske, kan jeg fortælle SF og Det Radikale Venstre. Det fremgår af lovforslaget, at det er arealanvendelsesbestemmelser, der er fortilfælde for det, og det står også i lovforslaget, at verserende sager ophæves, og det er verserende klager, indtil klagefristen er udløbet. Det er da juridisk meget klart.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning**Lovforslaget**

vedtoges med 92 stemmer (S, KF og V) mod 24 (SF, FP, RV og KRF); 5 (CD) stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Torben Lund):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Tredje behandling af lovforslag nr. L 57:

Forslag til lov om Københavns Havn.

Af trafikministeren (Ikast).

(FremSAT 23/10 91. Første behandling 7/11 91. Betænkning 15/6 92. Anden behandling 17/6 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Aage Brusgaard (FP):**

Jeg vil gerne som formand for Miljø- og Planlægningsudvalget udtale følgende:

Udvalget har, efter at lovforslaget ved anden behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde og har herunder stillet spørgsmål til trafikministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Herefter indstiller et flertal, Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget, lovforslaget til vedtagelse i den affattelse, hvori det foreligger efter andenbehandlingen. Et mindretal, Socialistisk Folkeparti og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget, indstiller lovforslaget til forkastelse.

Et andet mindretal, Centrum-Demokraternes medlem af udvalget, vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved tredje behandling.

Svend Aage Jensen (CD):

Vi har nu modtaget svarene fra ministeren på de spørgsmål, som vi har stillet, og de bekræfter sådan set mine anelser, nemlig at Københavns Havn efter ministeriets mening ikke er nogen selvejende institution, men er en statslig forvaltningsenhed. Desuden desavouerer ministeren det resopsum, som man har modtaget fra hr. advokat Henrik Christrup. Det kan vi ikke være enige i, og jeg vil gerne begrunde, hvorfor vi ikke er enige.

For det første vil jeg gøre opmærksom på, at det af § 2 i det reviderede lovforslag tydeligt fremgår, at Københavns Havn indtræder i samtlige Københavns Havnevæsens rettigheder og forpligtelser. Det kan kun betyde, at Københavns Havnevæsen nedlægges, og at rettighederne m.m. overgår til en ny juridisk person. Hvis der var tale om den samme juridiske person, ville bestemmelsen være helt overflødig.

For det andet er der i udvalgsbetænkningen på s. 2 øverst anført, at ændringsforslagene sigte er uændret i forhold til det af regeringen den 23. oktober 1991 fremsatte lovforslag. I bemærkningerne til dette lovforslag står der under punkt 5, 1. afsnit, at lovforslaget medfører,